

RAFAŁ SKIBICKI

Aplikant Radcowski,
Associate

Kancelaria
szostek_bar |
partnerzy

JAK ROZPORZĄDZENIE EIDAS I EPODPIS ZMIENIŁY PRAWNIE OBIEG DOKUMENTÓW

PLAN PRELEKCJI

- Forma pisemna
- Podpisy odręczne w dokumencie elektronicznym
- Podpisy nietypowe a forma pisemna
- Forma dokumentowa
- Forma elektroniczna
- Rodzaje e-podpisu
- E-administracja
- Forma mieszana
- RODO a e-podpis
- SHA-1 a ważność podpisu elektronicznego

AKTY PRAWNE

- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. T. jedn. 2018 r. poz. 1025 ze zm.), dalej jako **KC**.
- Ustawa z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. T. jedn. 2019 r. poz. 162), dalej jako **UZ**.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE z dnia 23 lipca 2014 r. (Dz.Urz.UE.L Nr 257, str. 73, dalej jako **eIDAS**).
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. T. jedn. 2018 r. poz. 1986 ze zm.) dalej jako **PZP**.

FORMY CZYNNOŚCI PRAWNYCH

FORMA PISEMNA

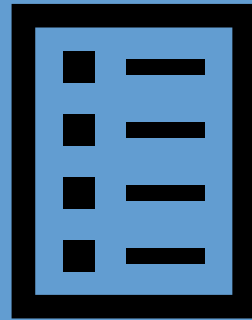

FORMA
DOKUMENTOWA

FORMA
ELEKTRONICZNA

FORMA PISEMNA

FORMA PISEMNA

- Art. 78 § 1. KC Do zachowania pisemnej formy czynności prawnej wystarcza **złożenie własnoręcznego podpisu na dokumencie obejmującym treść oświadczenia woli**. Do zawarcia umowy wystarcza wymiana dokumentów obejmujących treść oświadczeń woli, z których każdy jest podpisany przez jedną ze stron, lub dokumentów, z których każdy obejmuje treść oświadczenia woli jednej ze stron i jest przez nią podpisany.

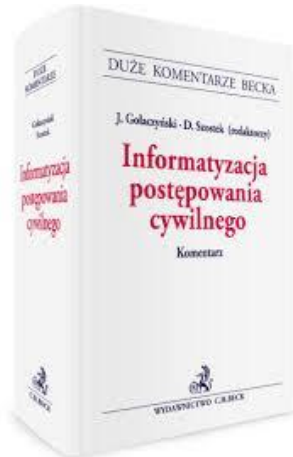
CECHY PODPISU

- napisany ręcznie znak graficzny
- umożliwiający identyfikację podpisującego się
- musi posiadać cechy trwałości
- powoduje powiązanie oświadczenia złożonego w dokumencie z podpisującym się
- musi zawierać w sobie materialne odbicie funkcjonalno-dynamicznego kompleksu pisma

FUNKCJE PODPISU

- rozróżnienie projektu i oświadczenia woli
- gwarancja prawdziwości dokumentu
- identyfikacja autora podpisu
- dowód złożenia oświadczenia woli
- ostrzegawcza przed nieprzemyślanym złożeniem oświadczenia woli
- dowodowa

PODPIS ODRĘCZNY A PODPIS W DOKUMENCIE ELEKTRONICZNYM

- W przypadku podpisania oświadczenia podpisem odręcznym w dokumencie elektronicznym, przy spełnieniu odpowiednich przesłanek zostaną wypełnione wymogi zachowania formy pisemnej.
- D. Szostek, Nowe ujęcie dokumentu w polskim prawie prywatnym, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentu w postaci elektronicznej, Warszawa 2012 r.
- J. Gołaczyński, D. Szostek (red.) Informatyzacja postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2016.

PODPIS CZY NIE?

A TERAZ?

Signature

A rectangular input field for a signature. It contains a horizontal dashed line. A mouse cursor is positioned over the dashed line, and a small icon of a pen nib is visible. In the top right corner of the field, there is a small circular button with an 'x' inside, likely for clearing the field.

Submit

PODPISY NIETYPOWE A FORMA PISEMNA

- Dokument PDF z podpisem
- Dokument PDF z podpisem w mailu
- Dokument PDF z podpisem oraz treścią w mailu
- Faksymile
- wydruk dokumentu opatrzonego QES
- Podpis wydrukowany

Rafał Skibicki
Aplikant radcowski

 szostek_bar i partnerzy

Szostek_Bar i Partnerzy Kancelaria Prawna
al. Gen. Józefa Hallera 180/13, 53-203 Wrocław
tel. +48 71 714 22 04, kom. + 48 661 936 393
REGON 022344320, NIP 8943051133
e-mail: rafal.skibicki@szostek-bar.pl
www.szostek-bar.pl

Szostek_Bar i Partnerzy Kancelaria Prawna sp. p. zarejestrowana przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000496431

Uwaga:

Wiadomość ta jest przeznaczona tylko dla jej adresata. Dostęp osób trzecich do tej wiadomości jest zabroniony. Jeśli nie jest Pani/Pan adresatem niniejszej wiadomości, jej rozpowszechnianie, kopiowanie, rozprowadzanie lub inne działanie o podobnym charakterze jest zabronione i może być nielegalne.

NIEDOCHOWANE WYMOGI FORMY PISEMNEJ!

Ale dochowane...

FORMA DOKUMENTOWA

FORMA DOKUMENTOWA

Art. 77⁴ KC Do zachowania dokumentowej formy czynności prawnej wystarcza złożenie oświadczenia woli w **postaci dokumentu**, w sposób umożliwiający ustalenie osoby składającej oświadczenie.

CZYM JEST DOKUMENT?

ART. 77³ DOKUMENTEM JEST NOŚNIK INFORMACJI
UMOŻLIWIAJĄCY ZAPOZNANIE SIĘ Z JEJ TREŚCIĄ.

NOŚNIK: PAPIER, FOTOGRAFIE,
DYSK, PENDRIVE, SERWERY, CD,
DVD, CHMURA, BLOCKCHAIN

INFORMACJA: KAŻDE
OŚWIADCZENIE, KAŻDA OPINIA,
KAŻDA TREŚĆ

POSTACIE: TEKST, AUDIO,
AUDIOVIDEO, MULTIMEDIA,
OBRAZ ITP.

DOKUMENT ELEKTRONICZNY

- **Art. 3 pkt 35 eIDAS:** „dokument elektroniczny” oznacza każdą treść przechowywaną w postaci elektronicznej, w szczególności tekst lub nagranie dźwiękowe, wizualne lub audiowizualne;
- **Oryginalność**, **Integralność** czy **autentyczność**?

FORMA ELEKTRONICZNA

REGULACJA KODEKSOWA

- Art. 78¹
- § 1. Do zachowania elektronicznej formy czynności prawnej wystarczy złożenie oświadczenia woli w postaci elektronicznej i opatrzenie go kwalifikowanym podpisem elektronicznym.
- § 2. Oświadczenie woli złożone w formie elektronicznej jest równoważne z oświadczeniem woli złożonym w formie pisemnej.

ZACHOWANIE ELEKTRONICZNEJ FORMY CZYNNOŚCI PRAWNEJ

OŚWIADCZENIE WOLI W
FORMIE ELEKTRONICZNEJ

KWALIFIKOWANY
PODPIS ELEKTRONICZNY

EPODPIS EPODPISOWI NIE RÓWNY – ART. 3 PKT. 11-12 EIDAS

„**podpis elektroniczny**” oznacza dane w postaci elektronicznej, które są dołączone lub logicznie powiązane z innymi danymi w postaci elektronicznej, i które użyte są przez podpisującego jako podpis;

„**zaawansowany podpis elektroniczny**” oznacza podpis elektroniczny, który spełnia wymogi określone w art. 26;

„**kwalfikowany podpis elektroniczny**” oznacza zaawansowany podpis elektroniczny, który jest składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego i który opiera się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego;

ZAAWANSOWANY PODPIS ELEKTRONICZNY – ART. 26 EIDAS

- musi być unikalnie przyporządkowany podpisującemu;
- musi umożliwiać ustalenie tożsamości podpisującego;
- musi być złożonym przy użyciu danych służących do składania podpisu elektronicznego, których podpisujący może, z dużą dozą pewności, użyć pod wyłączną swoją kontrolą;
- musi być powiązany z danymi podpisanymi w taki sposób, że każda późniejsza zmiana danych jest rozpoznawalna.

ZAAWANSOWANY PODPIS ELEKTRONICZNY +
ZŁOŻONY ZA POMOCĄ URZĄDZENIA DO SKŁADANIA
POPISU ELEKTRONICZNEGO +
OPARTY NA KWALIFIKOWANYM CERTYFIKACIE

= KWALIFIKOWANY PODPIS ELEKTRONICZNY

RODZAJE EPODPISU KWALIFIKOWANEGO

01

Otoczony – kod podpisu elektronicznego zawarty jest wewnątrz struktury kodu podpisanego dokumentu.

02

Otaczający – struktura pliku PDF albo DOC zawarta jest w kodzie samego podpisu elektronicznego (nie otwierany Adobe Acrobat Reader).

03

Zewnętrzny – podpis elektroniczny znajduje się w drugim mniejszym pliku.

FORMATY EPODPISU

XAdES

Do czego: Co do zasady do wszystkich plików

Czym odczytać: Co do zasady potrzebny program do weryfikacji

PAdES

Do czego: Tylko PDF

Czym odczytać: Wystarczy program do odczytu PDF

CAdES

Do czego: Brak ograniczeń

Czym odczytać: Potrzebny program do weryfikacji

ASiC

Do czego: Brak ograniczeń

Czym odczytać: Potrzebny program do weryfikacji

KWALIFIKOWANY PODPIS ELEKTRONICZNY A PROFIL ZAUFANY

KWALIFIKOWANY PODPIS ELEKTRONICZNY

- 1. Definicja:** oznacza zaawansowany podpis elektroniczny, który jest składany za pomocą kwalifikowanego urządzenia do składania podpisu elektronicznego i który opiera się na kwalifikowanym certyfikacie podpisu elektronicznego.
- 2. Zastosowanie:** sprawy urzędowe oraz sprawy prywatne
- 3. Odpłatny.**

- 1. Definicja:** środek identyfikacji elektronicznej zawierający zestaw danych identyfikujących i opisujących osobę fizyczną, która posiada pełną albo ograniczoną zdolność do czynności prawnych.
- 2. Zastosowanie:** jedynie w załatwieniu spraw urzędowych przez Internet.
- 3. Bezpłatny.**

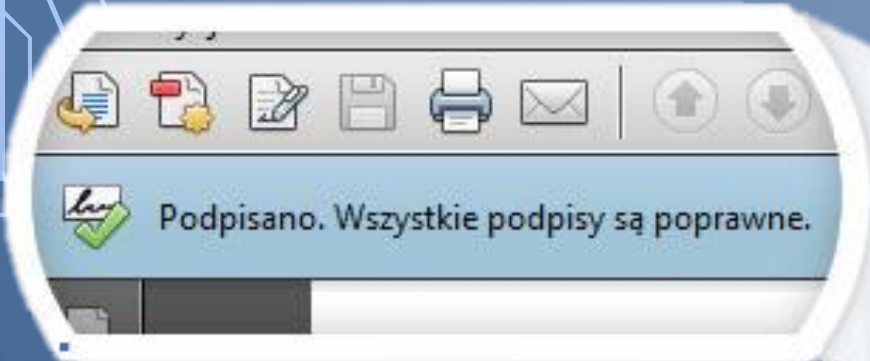
EPODPIS W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Art. 63 KPA § 3a. Podanie wniesione w formie dokumentu elektronicznego powinno:

- 1) być opatrzone **kwalifikowanym podpisem elektronicznym**, **podpisem zaufanym** albo **podpisem osobistym**, lub **uwierzytelniane w sposób zapewniający możliwość potwierdzenia pochodzenia i integralności weryfikowanych danych w postaci elektronicznej**;
- 2) zawierać dane w ustalonym formacie, zawartym we wzorze podania określonym w odrębnych przepisach, jeżeli te przepisy nakazują wnoszenie podań według określonego wzoru;
- 3) zawierać adres elektroniczny wnoszącego podanie.

FORMA MIESZANA? KIO 119/19

Podpisano. Wszystkie podpisy są poprawne.

§ 5 Postanowienia końcowe

1. Umowę sporządzoną w 2 egzemplarzach, po 1 kłba każdej ze Stron.
2. Wszelkie zmiany niniejszej Umowy wymagają formy pisemnej w postaci aneksu, pod rygorem nieważności.
3. W sprawach nieuregulowanych niniejszą Umową mają zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego i inne właściwe przepisy prawa polskiego.

W imieniu zleceniobiorcy: [QR code] Dokument podpisany przez Karol Zieliński Unizeta Technologies SA Data: 2013.09.06 10:03:34 CEST

W imieniu zlecającego: [Signature] Dokument podpisany przez Jan Kowalski Unizeta Technologies SA Data: 2013.09.06 09:20:18 CEST

Jan Kowalski
(podpis)

Zleceniobiorcy:

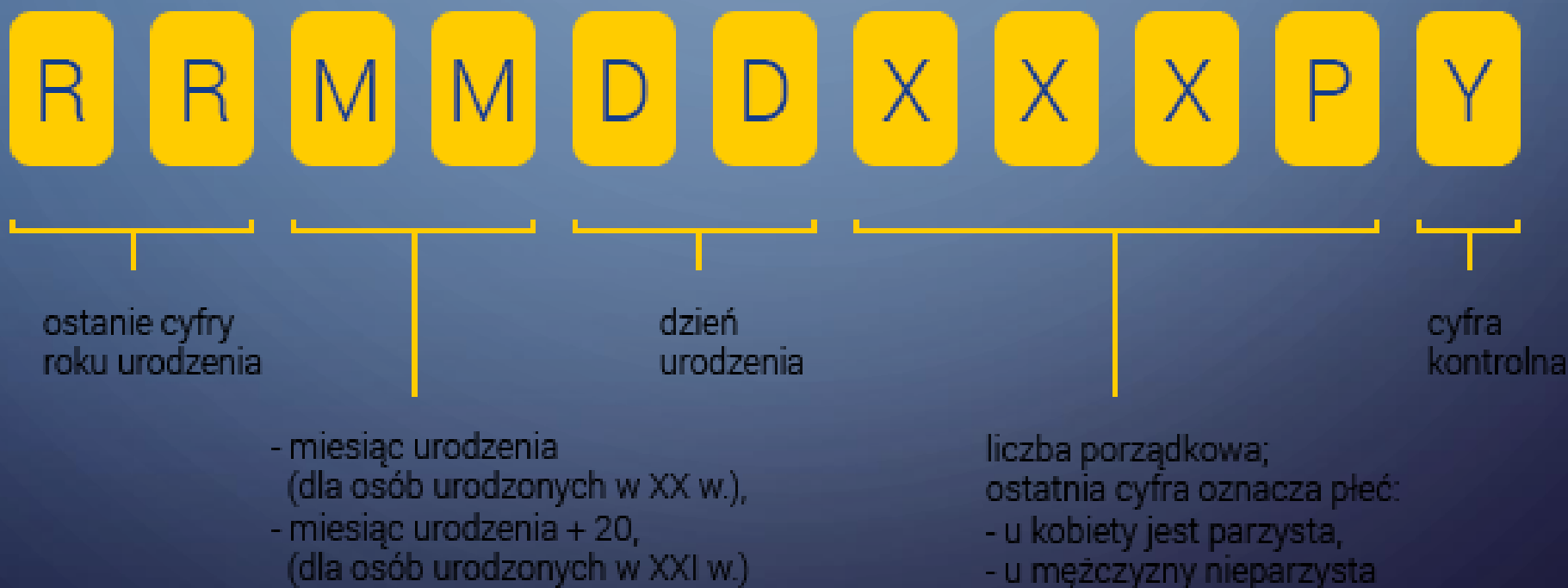

Dokument podp.
przez Karol
Zieliński; Unizeta
Technologies SA
Data: 2013.09.
10:03:34 CEST

PODPIS WIELU DOKUMENTÓW?

KWALIFIKOWANY PODPIS ELEKTRONICZNY NIEZGODNY Z RODO?

CONTRACT

SHA-1 A WAŻNOŚĆ PODPISU

[Handwritten signature]

CZYM JEST SHA-1?

- Funkcja skrótu czyli algorytm, który oblicza wartość właściwą dla danego pliku czy właściwy ciąg znaków.
- Wartość unikalna dla każdego pliku.
- Jeżeli wartość jest identyczna mamy do czynienia z tym samym plikiem
- 24 lutego 2017 r. → Google doprowadza do kolizji (2-3 mln zł)
- <https://shattered.io/>

Collision attack: same hashes

Good doc

Sha-1

3713..42

Bad doc

Sha-1

3713..42

USTAWODAWCA NIE SPAŁ = ART. 137 UZ

- 1. **Do dnia 1 lipca 2018 r.** do składania zaawansowanych podpisów elektronicznych lub zaawansowanych pieczęci elektronicznych **można stosować funkcję skrótu SHA-1, chyba że** wymagania techniczne wynikające z aktów wykonawczych wydanych na podstawie rozporządzenia 910/2014 **wyłączą możliwość stosowania tej funkcji skrótu.**
- 2. Dostawcy usług zaufania, producenci oprogramowania oraz podmioty publiczne **obowiązani są do odpowiedniego dostosowania oprogramowania** oraz systemów teleinformatycznych do zmian i terminu określonych w ust. 1.

ART. 10A PZ:

- 1. W postępowaniu o udzielenie zamówienia komunikacja między zamawiającym a wykonawcami, w szczególności składanie ofert lub wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, oraz oświadczeń, w tym oświadczenia składanego na formularzu jednolitego europejskiego dokumentu zamówienia, sporządzonego zgodnie z wzorem standardowego formularza określonego w rozporządzeniu wykonawczym Komisji Europejskiej wydanym na podstawie art. 59 ust. 2 dyrektywy 2014/24/UE oraz art. 80 ust. 3 dyrektywy 2014/25/UE, zwanego dalej „jednolitym dokumentem” odbywa się przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.
- 5. Oferty, wnioski o dopuszczenie do udziału w postępowaniu oraz oświadczenie, o którym mowa w art. 25a, w tym jednolity dokument, **sporządza się, pod rygorem nieważności, w postaci elektronicznej i opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym.**

Prawo.pl > Prawo w biznesie > KIO nie rozumiała przepisów o podpisie elektronicznym

KIO nie rozumiała przepisów o podpisie elektronicznym

TEMAT DNIA

Jolanta Ojczyk | [ZAMÓWIENIA PUBLICZNE](#) [AKTUALNOŚCI](#)

Data dodania: 30.01.2019

<https://biznes.gazetaprawna.pl/artykuly/1395817,wielki-problem-z-e-podpisami-firmy-obawiaja-sie-unie> <https://prawo.gazetaprawna.pl/artykuly/1390929,podpis-elektroniczny-a-przestarzaly-algorytm-sha-1.htm>

Wielki problem z e-podpisami. Firmy obawiają się unieważnienia ofert w przetargach

autor: Sławomir Wikariak 04.02.2019, 07:13; Aktualizacja: 04.02.2019, 07:47

Udostępnij na Facebooku [71]

Udostępnij na Twitterze

mu pensji za kilka miesięcy. Teraz...

Uwaga na nieprawidłowe e-podpisy. Sprawdźmy, czy nie opierają się na algorytmie SHA-1

autor: Sławomir Wikariak 08.01.2019, 08:10; Aktualizacja: 08.01.2019, 08:17

Udostępnij na Facebooku [10]

Udostępnij na Twitterze

WYROK KIO Z 10 GRUDNIA 2018 R., KIO 2428/18

- Obowiązek zaprzestania stosowania SHA-1 dotyczy nie tylko certyfikatów (czyli nie dotyczy tylko dostawców certyfikatów), ale także wszelkich składanych podpisów i nie tylko pod dokumentami. Obowiązek ten dotyczy wszystkich podmiotów zarówno komercyjnych jak i jednostek administracji publicznej, które w ramach swoich systemów udostępniają funkcjonalność tworzenia podpisu (lub podpisów).
- Wymaga podkreślenia, że jeżeli certyfikat użytkownika będzie bazował na SHA-1 (i będzie ważny, bo wydany przed 1 lipca), to podpis tworzony (po 1 lipca) wykorzystany tym certyfikatem powinien zawierać skrót podpisywanej treści obliczony algorytmem SHA-2 (a nie SHA-1).
- Izba stwierdziła, że przystępujący nie dochował należytej staranności, przy dokonywaniu czynności związanej ze złożeniem kwalifikowanego podpisu pod dokumentem JEDZ składanym zamawiającemu, albowiem uchybił bezwzględnie obowiązującym od dnia 1 lipca 2018 roku przepisom Ustawa Ci wadliwie złożył podpis przy zastosowaniu algorytmu SHA-1.
- Tym samym, Izba doszła do przekonania, iż podpis złożony przez przystępującego, **nie odpowiadający aktualnie obowiązującym przepisom jest NIEWAŻNY**, dlatego też koniecznym było ustalenie, że czynność oceny oferty przystępującego przez zamawiającego, pod kątem prawidłowości złożonego pod oświadczeniem JEDZ podpisu - była wadliwa.

A CO NA TO PRAWO?

- Naruszenie przesłanek formy elektronicznej z art. 78¹ KC oraz art. 3 pkt. 12) oraz art. 25 i 26 eIDAS
- Naruszenie zasady bezpośredniego obowiązywania rozporządzeń
- art. 27 ust. 3 eIDAS zakazujący stawiania przez Państwa członkowskie wymogów bezpieczeństwa wyższych niż dla kwalifikowanego podpisu elektronicznego
- Brak sankcji w art. 137 UZ

WYROK TSUE Z 13 LIPCA 2017 R. C 35/17

- „zasadę równego traktowania i obowiązek przejrzystości należy interpretować w ten sposób, iż stoją one na przeszkodzie wykluczeniu wykonawcy z przetargu publicznego wskutek niedopełnienia przez niego obowiązku, który nie wynika wyraźnie z dokumentacji przetargowej lub obowiązującej krajowej ustawy, lecz z wykładni tej ustawy i tej dokumentacji, a także z uzupełniania przez krajowe organy administracji lub sądownictwa administracyjnego występujących w tej dokumentacji luk”

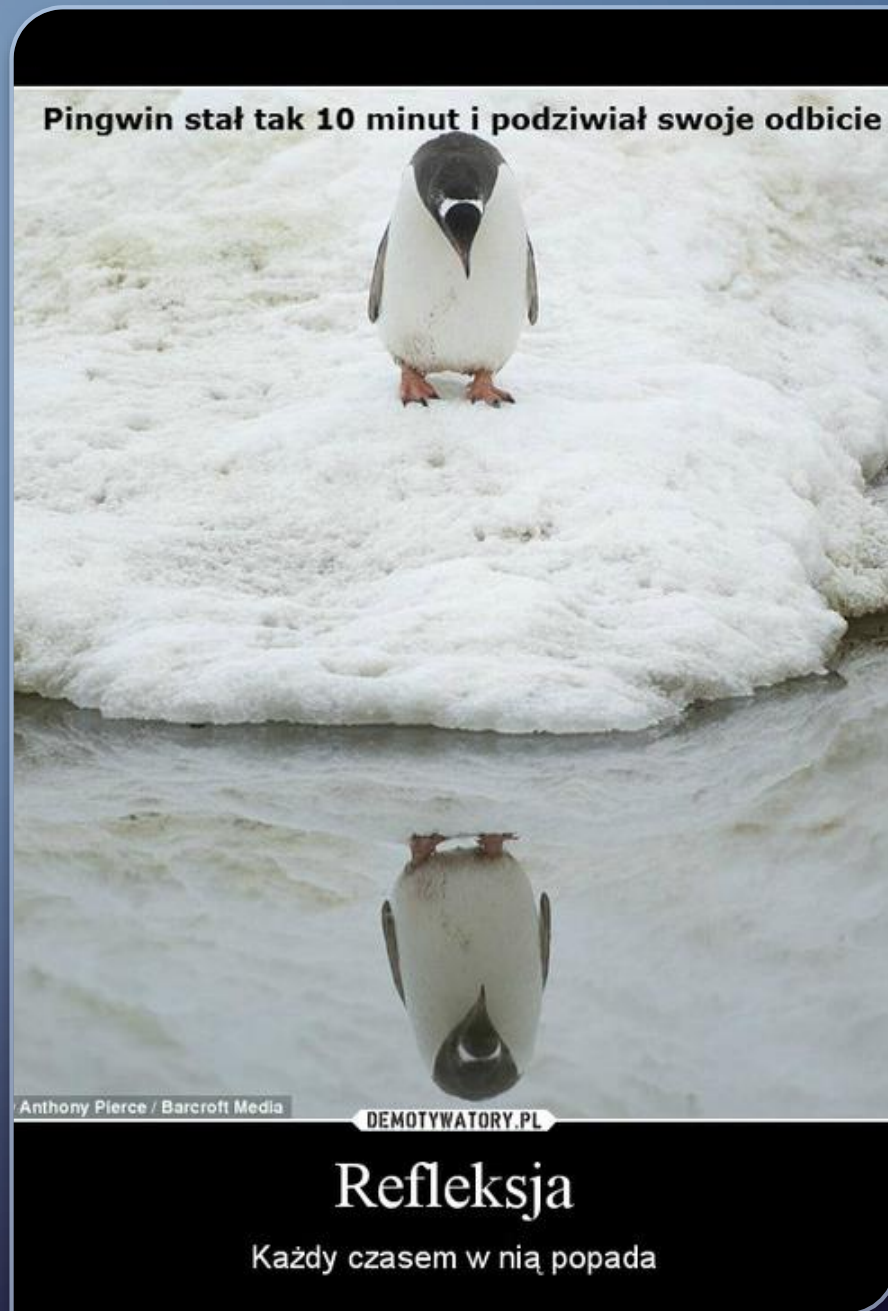
Algorytm funkcji skrótu SHA-1 nierekomendowany, co nie znaczy wycofany

Podpisy kwalifikowane, które złożono z użyciem ważnych certyfikatów i przy wykorzystaniu algorytmu SHA-1 pozostają ważne. Oznacza to, że dokumenty podpisane z użyciem SHA-1 są podpisane prawidłowo i nie ma podstaw do ich odrzucenia. Aplikacje weryfikujące oraz usługi walidacji nadal wspierają podpisy złożone z wykorzystaniem tego algorytmu i można polegać na wynikach, które

REFLEKSJA KIO? KIO

137/19 ORAZ 156/19

- Także odnośnie trzeciego z naruszeń art. 137 ust. 1 UZ, Izba zgodziła się z Odwołującym, że przepis ten **nie nakłada sankcji nieważności na podpisy** złożone po dniu 1 lipca 2018 r. z uwierzytelnieniem wyłącznie przy użyciu algorytmu SHA-1. Z brzmienia tego przepisu **nie można także wywieść podstaw dla nieuznawania podpisu utworzonego z zastosowaniem funkcji skrótu SHA-1**. Izba zwraca uwagę, że ustawa ta w art. 18 ust. 1 stanowi, że: „Podpis elektroniczny lub pieczęć elektroniczna weryfikowane za pomocą certyfikatu wywołują skutki prawne, jeżeli zostały złożone w okresie ważności tego certyfikatu”. (137/19)
- Nie można zatem odmówić podpisowi elektronicznemu statusu kwalifikowanego podpisu elektronicznego, a już tym bardziej jego ważności wyłącznie na podstawie oceny Zamawiającego, że podpis nie poddaje się walidacji przy zastosowaniu algorytmu SHA-2 - w sytuacji gdy taki podpis został złożony w okresie ważności certyfikatu (137/19)
- Izba stwierdziła, że żaden z przepisów prawa nie wskazuje, że kwalifikowane podpisy elektroniczne wykorzystujące algorytm skrótu SHA-1 powinny być od dnia 1 lipca 2018 r. uznawane za nieważne. (156/19)
- Sankcji **nieważności** na podpisy złożone po dniu 1 lipca 2018 r. z ich uwierzytelnieniem przy użyciu algorytmu SHA-1 **nie nakłada** art. 137 UZ. (156/19)

szostek_bar i partnerzy

DZIĘKUJĘ SERDECZNIE ZA UWAGĘ 😊

Rafał Skibicki

rafal.skibicki@szostek-bar.pl

+48 661 936 393